

*Στον Πάνο και στα 50 χρόνια
που είμαστε μαζί*

Βιέννη, χειμώνας 1943

«X ΑΝΣ...
«Χιρ μπιν ιχ, γκρέφφιν¹!»
«Τα κορίτσια... γιατί αργούν;»

Ο πιστός υπηρέτης γύρισε για πολλοστή φορά προς την κλειστή πόρτα, με την αδημονία ζωγραφισμένη στο βλέμμα του.

«Ζι κόμμεν γκλάιχ, γκρέφφιν²», απάντησε όσο μπορούσε πιο καθησυχαστικά.

«Το ίδιο μου λες εδώ και τόση ώρα...»

Η κόμησσα Μαρία φον Βάισενμπεργκ βρισκόταν στα τελευταία της. Ωστόσο είχε ακόμα τις αισθήσεις και τη διαύγειά της, με όλα τα καλά και τα κακά τους, που το χειρότερο ήταν η αγωνία μήπως δεν προλάβαινε να αποχαιρετήσει τις δυο εγγονές της, τα μοναδικά πλάσματα που της είχαν απομείνει στον κόσμο και τα αγαπούσε

¹ Εδώ είμαι, κόμησσα.

² Έρχονται αμέσως, κόμησσα.

τόσο πολύ, που ώρες-ώρες έπειθε σχεδόν τον εαυτό της πως η καρδιά της είχε αρρωστήσει επειδή την ανάγκαζε να μεγαλώνει συνέχεια, για να χωρά την απέραντη αγάπη της... πως εξαιτίας αυτής της τεράστιας αγάπης οι χτύποι της αδυνατίζαν μέρα με τη μέρα και σύντομα θα σταματούσαν. Μα δεν την ένοιαζε. Για εκείνη θα ήταν ο πιο γλυκός θάνατος να πεθάνει από αγάπη, και το πιο αδιάψευστο σημάδι για την αγάπη του Θεού προς την ίδια, αφού θα την αξίωνε να έχει τέτοιο τέλος. Τι περισσότερο θα μπορούσε να ποθήσει;

Αυτό ήθελε να πιστεύει η ηλικιωμένη κόμησσα και με αυτό πολεμούσε ηρωικά την τραγική πραγματικότητα, κάθε φορά που αυτή ερχόταν να βασανίσει τη σκέψη και να μαυρίσει την ψυχή της. Και τώρα που το λάδι στο καντήλι της κόντευε πια να σωθεί, περνούσε μπρος από τα μάτια της κάθε στιγμή της ζωής της, με κάθε λεπτομέρεια, όπως στα όνειρα, όπου ξετυλίγεται μια ολάκερη ιστορία μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα. Έβλεπε ακόμα και σκηνές που αφορούσαν τους γονιούς της και δεν τις είχε βιώσει άμεσα, αλλά τις είχε πλάσει με τη φαντασία της από ακούσματα ή συμπεράσματα...

Αθήνα, Μάρτιος 1892

«**Τ**Ι ΠΑΣΧΑΛΙΝΟ ΔΩΡΟ θα κάνω εγώ στις αγάπες μου;»
Ο Κωνσταντίνος Συριανός, ο αριστοκράτης μεγαλέμπορος από τη Σύρο, όρμησε στο ζεστό ιδιαίτερο σαλονάκι της Σοφίας, γεμίζοντάς το με την πληθωρική-τά του, σαν να είχαν μπει δέκα άνθρωποι μαζί. Το γοητευτικό, μελαχρινό πρόσωπό του έλαμπε από τη χαρά της προσφοράς και τα γλυκά, σκουροκάστανα μάτια του κοίταζαν με λατρεία τις δυο γυναίκες που σήμαιναν για κείνον την ίδια τη ζωή.

Μάνα και κόρη παράτησαν τα εργόχειρά τους κι απόμειναν να τον κοιτάζουν χαμογελώντας, αλλά χωρίς να δείχνουν ξαφνιασμένες. Τις είχε συνηθίσει σε δώρα-εκπλήξεις, πολλές φορές και χωρίς να υπάρχει ιδιαίτερος λόγος. Τώρα ωστόσο υπήρχε. Πλησίαζε το Πάσχα και ήταν φυσικό κάτι να περιμένουν. Τι όμως; Εδώ βρισκόταν η έκπληξη κι εκείνος απολάμβανε προκαταβολικά τον ενθουσιασμό τους

μόλις θα τους τη φανέρωνε. Κι όσο διάβαζε στα μάτια τους την περιέργεια, που ολοένα μεγάλωνε, τόσο περισσότερο διασκέδαζε καθυστερώντας τη στιγμή της αποκάλυψης.

«Λοιπόν, πατέρα; Δεν θα μας πεις;»

Τα μικρά, καλογραμμένα ρουθούνια της Μαρίας τρεμopaίζαν από την ανυπομονησία που, παρ' όλες τις προσπάθειές της, δεν άντεξε να τη συγκρατήσει άλλο. Κι αυτό της έδινε μια πικάντικη χάρη, σπάζοντας λίγο την άψογη, κλασική ομορφιά της. Ήταν μια εκθαμβωτική καλλονή, με τη δροσιά των είκοσι χρόνων της να ακτινοβολεί μέσα στα υπέροχα, κατάμαυρα μάτια και πάνω στο λευκό, διάφανο δέρμα της. Ψηλή, λυγρόκορμη, με μαλλιά εβένινα, που κυμάτιζαν στο κάθε της βήμα, τονίζοντας την αγαλματένια πλάτη και τη δαχτυλιδένια μέση της, ήταν το καμάρι και το καρδιοχτύπι των γονιών της, αφού δεν είχαν αποκτήσει άλλα παιδιά. Έτρεμαν κυριολεκτικά για κείνη, ιδιαίτερα ο Κωνσταντίνος, που δεν της χαλούσε χατίρι. Την κακομάθαινε συνειδητά, όπως και τη γυναίκα του άλλωστε, σίγουρος ότι καμιά τους δεν θα το εκμεταλλευόταν ποτέ. Πίστευε ακράδαντα πως είχαν όλα τα γυναικεία προτερήματα και κανένα γυναικείο ελάττωμα. Το έλεγε ακόμα και μπροστά τους, χωρίς να φοβάται μήπως το πάρουν πάνω τους. Κι εκείνες κολακεύονταν, βέβαια, ωστόσο μονάχα η Μαρία το έδειχνε. Η Σοφία προτιμούσε να το κρύβει κάτω από ένα ελαφρύ, αινιγματικό χαμόγελο, αντιγυρίζοντας πειρακτικά στον άντρα της: «Έτσι νομίζεις; Αμ, δεν μας ξέρεις καλά, κύριε Συριανέ! Θα τρίβεις τα μάτια σου αν πούμε να βγάλουμε στη φόρα τα κουσούρια μας!»

Ήταν μια πραγματική αρχόντισσα, όχι τόσο εντυπωσιακά ωραία όσο η κόρη της, μα η δική της ομορφιά είχε τη γλύκα της ωριμότητας και του εσωτερικού πλούτου, γι' αυτό κι αντιστεκόταν θαρραλέα στο χρόνο. Είχε όμως και

δυο εκφραστικά, πανέμορφα πράσινα μάτια, που ακόμα και η Μαρία τα ζήλευε και που δεν περνούσαν απαρατήρητα από κανένα βλέμμα, γυναικείο ή αντρικό.

«Για τούτα σε παντρεύτηκα, να το ξέρεις!» την τσάντιζε ο Κωνσταντίνος, για να τη βλέπει να ψευδοθυμώνει και να κάνει γούστο.

«Μόνο για τούτα;»

«Ε, και για μερικά άλλα...»

Κι εδώ σταματούσαν τα λόγια. Περνούσε κάμποση ώρα ώσπου να ξαναβρεί τη μιλιά και την κανονική του ανάσα.

«Εσύ δεν έχεις ακόμα ούτε μια άσπρη τρίχα, ενώ οι δικοί μου κρόταφοι γκρίζαραν», παραπονιόταν τάχα, με το πρόσωπο χωμένο ανάμεσα στις χρυσοκάστανες μπούκλες της.

«Φυσικά!» τον τσάντιζε τώρα η Σοφία. «Εγώ είμαι μικρή. Δέκα ολάκερα χρόνια με περνάς, το ξέχασες;»

«Ναι. Γιατί, κατά τα άλλα, ούτε τριαντάρης να ήμουν, ε;»

«Σταμάτα, έκφυλε!»

Κοκκίνιζε σαν μαθήτρια ξεσπώντας σε δυνατά γέλια, κι αυτό τον τρέλαινε, όπως τον πρώτο καιρό που ερωτεύτηκαν...

Την είχε γνωρίσει στον Βασιλικό Κήπο κάποιο ανοιξιάτικο απόγευμα που είχε βγει για έναν περίπατο, να ξεδώσει λίγο από την κλεισούρα του γραφείου. Δεν τον ευνόησε η τύχη να μεγαλώσει στο νησί, όπως οι γονείς του, ανασαίνοντας ιώδιο και αλμύρα, ακόμα και μέσα στο σπίτι τους. Ο πατέρας του αποφάσισε να μεταφέρει δουλειές και οικογένεια στην Αθήνα όταν ο Κωνσταντίνος ήταν μόλις πέντε χρονών. Στο αρχοντικό τους στη Σύρο περνούσαν μόνο τα καλοκαίρια, κι εκείνοι οι μήνες ήταν οι πιο ευτυχισμένοι της παιδικής του ηλικίας. Τους νοσταλγούσε ακόμα και τώρα που, άντρας πια, ζούσε στην πιο ωραία πόλη του κόσμου, κάτω από τον αττικό

ουρανό κι αντίκρυ στην Ακρόπολη, που του έστελνε την καλημέρα της κάθε πρωί μόλις άνοιγε το παράθυρο της κάμαράς του. Τότε αποξεχνιόταν για λίγο κι άπομενε να την κοιτάζει χαμογελώντας, σαν να επικοινωνούσε σιωπηλά με κάποιον παλιό, πιστό φίλο.

Γρήγορα, ωστόσο, η μαγεία έδινε τη θέση της αναπόφευκτα στην καθημερινή ρουτίνα: γραφείο, δουλειά, συναντήσεις με συνεργάτες μέχρι αργά το απόγευμα. Ο πατέρας του είχε αποσυρθεί από καιρό, αναθέτοντας σε εκείνον τα πάντα. Δεν τον φόβιζαν οι ευθύνες, ούτε τον δυσαρεστούσε η δύναμη που του έδινε το χρήμα. Κάθε άλλο! Ήταν εργατικός, μορφωμένος, φιλόδοξος, αλλά προπάντων άκέραιος χαρακτήρας, με ήθος και αρχές, καταδεκτικός και φιλικός με όλους, εκφράζοντας αυθόρμητα την αγάπη του για τους ανθρώπους, που του την ανταπέδιδαν με την ίδια ειλικρίνεια.

Ένιωθε, γενικά, τυχερός. Τίποτα δεν του έλειπε για να είναι ευτυχισμένος, εκτός από λίγη χαλάρωση. Και την έβρισκε ανασαίνοντας τον μυρωμένο αέρα του Βασιλικού Κήπου, τα απογεύματα, ανάμεσα στο πράσινο και τα λουλούδια. Εκεί, κατά κάποιον περίεργο τρόπο, είχε την ψευδαίσθηση ότι βρισκόταν στο αγαπημένο του νησί, παρόλο που το περιβάλλον ήταν ολότελα άσχετο με τη θάλασσα και τα ψαροκάικα...

Την ερωτεύτηκε κεραυνοβόλα πριν ακόμα δει το πρόσωπό της, έτσι όπως καθόταν σ' ένα παγκάκι, με τα πλούσια καστανόξανθα μαλλιά να της σκεπάζουν την πλάτη. Δεν σκέφτηκε ούτε στιγμή πως ήταν ασυνόδευτη. Κάπου κοντά θα τριγυρνούσε η μητέρα ή κάποια θεία. Κι όμως η ανεξήγητη έλξη που ασκούσε πάνω του παραμέρισε μεμιάς κάθε δισταγμό. Κάθισε πλάι της με τέτοια άνεση και τέτοια τόλμη, που άφησαν κατάπληκτο ακόμα και τον ίδιο.

«Καλησπέρα...»

Γύρισε και του χαμογέλασε. Η ομορφιά της δεν τον ξάφνιασε καθόλου. Έτσι ακριβώς την είχε φανταστεί: σταράτο δέρμα, υπέροχα πράσινα μάτια και χείλη κερασένια.

«Καλησπέρα».

«Απολαμβάνετε και εσείς τον κήπο αυτή την ώρα;»

«Ναι. Είναι όλα τόσο ήσυχα! Δεν κουνιέται ούτε φύλλο! Ακόμα κι ο ήλιος πάει να κοιμηθεί αθόρυβα».

«Μα, έτσι κι αλλιώς, ο ήλιος δεν είναι ποτέ θορυβώδης, είτε κοιμισμένος είτε ξύπνιος».

Το πείραγμά του, αντί να την εκνευρίσει, της έφερε αυθόρμητα γέλια.

«Αυτό να μου πείτε! Σίγουρα θα με περνάτε για κουτή».

«Σίγουρα σας περνώ για γοητευτικά ρομαντική. Εσείς δεν τολμώ να σκεφτώ πώς θα με χαρακτηρίσετε, που σας μιλώ χωρίς να σας έχω συστηθεί».

«Μόλις που προλαβαίνετε να το κάνετε πριν σας χαρακτηρίσω!»

Της άπλωσε το χέρι του γελώντας κι ο ίδιος.

«Κωνσταντίνος Συριανός».

«Χαίρω πολύ! Σοφία Πετροπούλου».

«Αθηναία;»

«Βέρα! Πλακιώτισσα».

«Κι εγώ. Δηλαδή Πλακιώτης... υιοθετημένος. Γεννήθηκα στη Σύρο».

«Τι ωραία! Λατρεύω τα νησιά! Και η... υιοθεσία πότε έγινε;»

«Πριν από καμιά εικοσαριά χρόνια».

«Κι εγώ τότε γεννήθηκα. Άρα είμαστε το ίδιο Πλακιώτες». Σηκώθηκε. «Ωρα να πηγαίνω. Άρχισε να κάνει ψύχρα».

«Δεν θα περιμένετε να έρθουν να σας πάρουν;»

«Δεν πρόκειται να έρθει κανένας. Τον περίπατό μου τον κάνω πάντα μόνη».

«Και οι γονείς σας... δεν έχουν αντίρρηση;»

«Όχι, είναι ανοιχτόμυαλοι. Κι εγώ δεν είμαι πια μωρό. Και επιπλέον, είμαι πολύ ανεξάρτητο άτομο».

«Το βλέπω. Θα μου επιτρέπατε, ωστόσο, να περπατήσω για λίγο μαζί σας, έστω και μέχρι την έξοδο του Κήπου;»

«Δεν θα με ενοχλούσε. Άλλα πράγματα με ενοχλούν».

«Όπως;»

«Όπως η έλλειψη εμπιστοσύνης. Γι' αυτό τις περισσότερες φορές συνοδεύονται οι νεαρές κοπέλες από άτομα που δεν τα επιλέγουν οι ίδιες και που τελικά τους γίνονται αντιπαθητικά, συχνά χωρίς να φταίνε».

«Να συμπεράνω λοιπόν ότι εμένα με επιλέξατε;»

«Ας πούμε ότι σας βρίσκω συμπαθητικό και η συντροφιά σας μου αρέσει».

«Εμένα η δική σας με καταγοητεύει!»

Την είδε να κοκκινίζει μέχρι τους λοβούς των αυτιών της.

«Ευχαριστώ...»

Στην έξοδο του Κήπου της έπιασε τα χέρια και τα κράτησε σφιχτά ανάμεσα στις παλάμες του.

«Θέλεις να ξαναϊδωθούμε, Σοφία;»

«Θέλω. Αύριο την ίδια ώρα, στο ίδιο παγκάκι».

«Δηλαδή...»

«Ναι».

Στους δύο μήνες αρραβωνιάστηκαν, στους έξι παντρεύτηκαν και στους δεκαπέντε γεννήθηκε η Μαρία.

«Συγγνώμη, Κωνσταντίνε», ψιθύρισε η λεχώνα βουρκομένη, αποφεύγοντας το βλέμμα του, καθώς εκείνος την αγκάλιαζε, με τη φωνή του κομμένη απ' τη συγκίνηση.

Απόμεινε να την κοιτάζει εμβρόντητος.

«Συγγνώμη; Για ποιο πράγμα;»

«Που δεν σου έκανα γιο».

«Τρελάθηκες, αγάπη μου; Τέτοιο κουκλί και να μας έβγαινε αρσενικό; Μόνο σε μπελάδες θα μας έβαζε!»

Ξέσπασαν σε γέλια. Μα η ενοχή της Σοφίας δεν διαλύθηκε ολότελα. Τα πράσινα μάτια της καρφώθηκαν στα δικά του ερευνητικά, να τα διαπεράσουν, να μπουν στο μυαλό του και να διαβάσουν τη σκέψη του.

«Το λες αλήθεια;»

«Ορκίζομαι!»

«Κι αν είναι κορίτσι και το δεύτερο παιδί μας;»

«Καλώς να ορίσει! Φτάνει να βγει γερό. Ε, κι αν είναι κι όμορφο, σαν και τούτο, δεν θα μου κατοφανεί».

Την έσφιξε δυνατά στην αγκαλιά του σκουπίζοντας με τα χείλη του τα δάκρυα που είχαν μουσκέψει τα μάγουλά της. Ύστερα της πήρε το μωρό από τα χέρια, τρυφερά, σχεδόν με δέος, έχοντας απόλυτη συναίσθηση της ανεκτίμητης αξίας εκείνου του πουπουλένιου φορτίου, και βάλθηκε να το κοιτάζει με λατρεία.

«Γεια σου, μικρούλα! Να σου πω ένα μυστικό;» μур-μούρισε σκύβοντας στο ροδαλό, καλοφτιαγμένο αυτάκι. «Μέχρι χθες, δεν είχα ιδέα πως θα μπορούσα να αγαπήσω τόσο πολύ! Δεν θα σου χαλάσω χατίρι ποτέ, το υπόσχομαι! Θα γεμίσω τη ζωή σου με γέλιο κι ευτυχία! Θα την κάνω να μοιάζει με παραμύθι, θα δεις!»

Σήκωσε το βλέμμα του ψηλά, σε βουβή απολογία και ικεσία, συνειδητοποιώντας ότι άθελά του είχε μιλήσει αλαζονικά. Ωστόσο κράτησε την υπόσχεσή του, σαν να την είχε δώσει στον ίδιο τον Θεό.

Από τότε που η Μαρία θυμόταν τον κόσμο, σπάνια είχε στενοχωρηθεί και σε καμία περίπτωση εξαιτίας των γονιών της. Εκείνοι της πρόσφεραν ό,τι θα μπορούσε

να λαχταρήσει, προπάντων την ολόψυχη αγάπη και την αφοσίωσή τους. Ανάσαιναν, θα 'λεγες, μέσα από τη δική της ανάσα, έτρεμαν κυριολεκτικά για τη ζωή της, κι όσο κι αν πάσχιζαν με τη λογική να τιθασέψουν τους φόβους και την αγωνία τους, δεν τα κατάφερναν, αφού τα χρόνια περνούσαν χωρίς να αποκτούν άλλο παιδί. Αυτό ήταν και η μοναδική σκιά στην οικογενειακή τους ευτυχία, που δεν μπορούσαν να χαρίσουν στη Μαρία μια αδελφή ή έναν αδελφό, για να τη νιώθουν συντροφιασμένη όταν θα ερχόταν η ώρα τους να φύγουν.

Ωστόσο φρόντιζαν η ίδια να μην καταλάβει ποτέ ότι περνούσαν τέτοιο βάσανο, κάτι που στην πραγματικότητα δεν τους ήταν και τόσο δύσκολο, γιατί όταν βρίσκονταν μαζί της αποξεχνιούνταν και δεν τους απασχολούσε. Ζούσαν μέσα από την κόρη τους την ξενοιασιά και την ευτυχία που της είχαν δώσει, κι εκείνη τους τις αντιγύριζε. Μέχρι που ο Κωνσταντίνος, με το χιούμορ και την αισιοδοξία που τον χαρακτήριζαν, αποφάσισε πως τα πράγματα έτσι έπρεπε να είναι πάντα, πως έπρεπε πια να διώξουν από μέσα τους το σαράκι που τους έτρωγε και να απολαύσουν ό,τι τους είχε δώσει η ζωή, χωρίς να ζητούν περισσότερα.

«Γιατί δεν προσπαθούμε να αντικρίσουμε τα πράγματα θετικά;» είπε φωναχτά τη σκέψη του κάποιο βράδυ, βλέποντας τη Σοφία να ξαναπέφτει στη μελαγχολία της, όπως κάθε φορά που έμεναν μόνοι οι δυο τους.

«Δηλαδή, πώς;» τον αντιρώτησε εκείνη με ένα θλιμμένο χαμόγελο και βλέμμα γεμάτο απορία.

«Να χαιρόμαστε με ό,τι έχουμε κι όχι να λυπόμαστε με ό,τι δεν έχουμε».

«Το ένα δεν αποκλείει το άλλο, Κωνσταντίνε. Και βέβαια χαιρόμαστε κι ευγνωμονούμε τον Θεό για το παιδί που μας έστειλε. Ωστόσο...»

«Αυτό ακριβώς εννοώ. Να μην υπάρχει *ωστόσο*. Να το ξεχάσουμε».

«Δεν γίνεται...»

«Γίνεται! Φτάνει να το αντιμετωπίσουμε αλλιώς».

«Τι εννοείς;» Η γυναίκα συνέχιζε να τον κοιτάζει ερωτηματικά, με τα μεγάλα πράσινα μάτια της να μαρτυρούν απόγνωση και ελπίδα συνάμα.

«Εννοώ πως δεν μας εγγυάται κανένας ότι αν κάνουμε κι άλλα παιδιά, θα βγουν έξυπνα και γερά, όπως η Μαρία μας».

«Και γιατί όχι;»

«Πάντως δεν είναι βέβαιο. Την κόρη μας λες και την προίκισαν όλες οι καλομοίρες μαζί, κάτι που σπάνια συμβαίνει. Δεν αρρωσταίνει ποτέ, λάμπει από ομορφιά και έχει μυαλό σπαθί!»

«Χτύπα ξύλο!»

«Δεν κάνω και τίποτ' άλλο, έγνοια σου!»

Παρόλο που το είπε με σοβαρό ύφος, η Σοφία έβαλε τα γέλια.

«Ετσι μπράβο! Επιτέλους να διώξουμε τις δυσάρεστες σκέψεις και να γελάμε. Δεν θα είναι καλύτερα;»

«Ναι, δεν αντιλέγω, μα...»

«Δεν έχει *μα*! Εμείς, δηλαδή, που είμαστε μοναχοπαίδια, τι πάθαμε; Ένα και καλό! έλεγε ο πατέρας μου. Και είμαι σίγουρος ότι το ίδιο έλεγε κι ο δικός σου». Την κοίταζε κιόλας με ερωτική διάθεση έντονα, προκλητικά, μέχρι που είδε τον πόθο του να καθρεφτίζεται στην πράσινη λίμνη των ματιών της.

«Δεν ξέρω...» ψιθύρισε υποταγμένη καθώς την έπαιρνε στην αγκαλιά του. «Εσύ ήσουν αγόρι...»

«Και λοιπόν; Τόσο το καλύτερο που το δικό μας παιδί είναι κορίτσι. Θα παντρευτεί νωρίς και θα μας κάνει εγγόνια».

«Το εννοείς στ' αλήθεια;»

«Και βέβαια το εννοώ! Γεροντοκόρη θα την αφήσουμε;»

«Όχι αυτό... Ότι πραγματικά δεν σ' ενοχλεί που δεν αποκτήσαμε γιο».

«Το μόνο που με ενοχλεί είναι που εσύ το σκέφτεσαι συνεχώς. Πόσες φορές θα χρειαστεί να σε βεβαιώσω πως δεν θα αντάλλασσα τη Μαρία μας ούτε με δέκα γιους; Θέλεις και να σου το ορκιστώ, για να τελειώνουμε μια και καλή;»

Για πρώτη φορά είχε θυμώσει, κι αυτό την έπεισε οριστικά πως δεν της έλεγε ψέματα. Σφίχτηκε πάνω του νιώθοντας επιτέλους λυτρωμένη.

«Δεν χρειάζεται, σε πιστεύω».

Ωστόσο η λέξη *νωρίς* είναι σχετική, ανάλογα με το πώς την καταλαβαίνει ο καθένας. Κι ο Κωνσταντίνος, βεβαιώνοντας τη γυναίκα του ότι ένωθε καλύτερα που το παιδί τους ήταν κόρη, επειδή θα παντρευόταν νωρίς και θα τους έκανε εγγόνια, πιθανότατα δεν εννοούσε ότι το έβλεπε να συμβαίνει στα δεκαοχτώ της...

«Λοιπόν, πατέρα; Θα μας την πεις καμιά φορά την περίφημη έκπληξή σου, ναι ή όχι;» Τώρα η Μαρία είχε αρχίσει να εκνευρίζεται. Κι όταν εκνευριζόταν, ο Συριανός δεν τολμούσε να το παραζηλώσει.

«Εντάξει, θα σας την πω», απάντησε γελώντας. «Έτσι κι αλλιώς, δεν θα αργούσατε να τη μαντέψετε από μόνες σας, αφού σε λίγες μέρες θα χρειαστεί να φτιάξετε βαλίτσες».

«Βαλίτσες; Θα πάμε κάπου;»

«Μάλλον...»

Ο πειρασμός να την κρατήσει ακόμα σε αγωνία ήταν μεγάλος, αλλά η επόμενη φράση της του το απέκλεισε.

«Μη μας πεθάνεις πάλι για να μας πεις πού!»

«Στη Βιέννη».

«Αλήθεια; Τι ωραία! Λένε πως είναι υπέροχη πόλη!»

«Όσο δεν φαντάζεσαι! Ρώτα και τη μητέρα σου, που έχει ξαναπάει».

Η Σοφία το επιβεβαίωσε κουνώντας το κεφάλι της με ένα πειστικό χαμόγελο.

«Έξοχα! Και θα κάνουμε Πάσχα εκεί;»

«Ναι. Θέλεις;»

«Και το ρωτάς; Δεν βλέπω την ώρα να φύγουμε! Τι καλά! Τι καλά!»

Χτυπούσε παλαμάκια σαν μικρό παιδί. Ο εκνευρισμός της είχε δώσει αστραπιαία τη θέση του στον ενθουσιασμό και την έξαψη της προσμονής. Εκείνη η πανέμορφη, ιστορική πόλη σύντομα θα έπαυε να είναι απλώς ένα όνομα στο χάρτη. Θα τη γνώριζε από κοντά, θα περπατούσε στους δρόμους της, θα τη ζούσε για μέρες, ίσως και για βδομάδες.

Το μόνο που δεν της περνούσε από το μυαλό ήταν πως θα έμενε για πάντα εκεί...

Βιέννη, Απρίλιος 1892

ΤΟ ΚΟΜΨΟ ΚΑΙ ΣΥΝΑΜΑ επιβλητικό κτίριο της Όπερας κέρδισε από την πρώτη στιγμή το θαυμασμό της Μαρίας πολύ περισσότερο από άλλα, πιο μεγαλοπρεπή οικοδομήματα που είχε δει. Στάθηκε μπροστά του εκστασιασμένη, χωρίς ούτε καν να γνωρίζει ακόμα τι ακριβώς γινόταν εκεί μέσα.

«Είναι... θέατρο;» ρώτησε διστακτικά τον πατέρα της.

«Ναι... κατά κάποιον τρόπο».

«Δηλαδή;»

«Διαφέρει από τα θέατρα που ξέρουμε. Εδώ τα έργα παίζονται τραγουδιστά. Κι αυτό λέγεται *όπερα*».

«Όπερα και το κτίριο, *όπερα* και τα έργα;»

«Ναι».

«Θέλω να πάμε».

«Και βέβαια θα πάμε! Απόψε κιόλας!»

«Εσύ, μητέρα, έχεις ξαναπάει στην όπερα;»

«Ναι, μαζί με τους γονείς μου, όταν ήμουν στην ηλικία σου».

«Σε τούτη δω;»

«Όχι, στην Ιταλία, στη Σκάλα του Μιλάνου».

«Στην Αθήνα γιατί δεν έχουμε όπερα;»

«Θα αποκτήσουμε και στην Αθήνα. Σιγά-σιγά...»

Ο Κωνσταντίνος τη λοξοκοίταξε με ένα ειρωνικό, σχεδόν κυνικό χαμόγελο, σαν να συμπλήρωνε τη φράση της: «Εμείς μπορεί και να μην προλάβουμε να τη δούμε». Του το ανταπέδωσε συμφωνώντας, ωστόσο προτεραιότητα είχε το γόητρο της πατρίδας στα μάτια της κόρης τους.

Βρίσκονταν στη Βιέννη από τη Μεγάλη Τετάρτη και τώρα ήταν Τρίτη του Πάσχα. Ούτε που κατάλαβαν πότε είχε κυλήσει μια ολάκερη βδομάδα. Τη μέρα επισκέψεις σε αξιοθέατα, το βράδυ λειτουργία στην ιστορική ελληνορθόδοξη εκκλησία του Αγίου Γεωργίου. Μεγάλη Πέμπτη Σταύρωση, Μεγάλη Παρασκευή Επιτάφιος, Μεγάλο Σάββατο Ανάσταση τα μεσάνυχτα και μετά σούπα στην αντικρινή ταβέρνα, με ονόματα ιδρυτών της Φιλικής Εταιρείας και αγωνιστών του 1821 σκαλισμένα ψηλά σε έναν τοίχο που θύμιζε βράχο σπηλιάς. Η Μαρία ήταν πολύ περήφανη για την ιστορία και τον αρχαίο πολιτισμό της πατρίδας της, αλλά η σκέψη ότι τώρα βρισκόταν στο χώρο όπου είχε γεννηθεί η ιδέα της μεγάλης Ελληνικής Επανάστασης, κυριολεκτικά τη συγκλόνιζε. Διάβαζε και ξαναδιάβαζε τα ονόματα, παρόλο που τα ήξερε ήδη όλα. Όμως το γεγονός ότι τα είχαν σκαλίσει στον τοίχο εκείνης της βιεννέζικης ταβέρνας τα χέρια των ίδιων των αγωνιστών, της προκαλούσε μια ιδιαίτερη συγκίνηση, ένα παράξενο δέος ανάμεικτο με θαυμασμό.

Εκείνο το βράδυ της Τρίτης του Πάσχα, ωστόσο, θα ζούσε κάτι ολότελα διαφορετικό, μια εμπειρία που θα της έμενε αξέχαστη. Θα έβλεπε στην όπερα την *Τραβιάτα*. Μέχρι τότε είχε παρακολουθήσει αξιόλογες θεατρικές παραστάσεις και υπέροχες συναυλίες. Λάτρευε τόσο την κλασική μουσική όσο και το θέατρο. Μα και τα δυο μαζί, μέσα σε τέτοια παραμυθένια ατμόσφαιρα, δεν θα μπορούσε ποτέ να τα φανταστεί. Τα είχε τελείως χαμένα. Δεν ήξερε από τι να πρωτομαγευτεί. Το άπλετο φως που αντανακλούσαν τα κρύσταλλα των τεράστιων πολυελαίων τη θάμπωσε μόλις μπήκε στην αίθουσα. Μετά, καθισμένη στην αναπαυτική, βελούδινη καρέκλα του θεωρείου που είχε κρατήσει ο πατέρας της, αποξεχάστηκε να θαυμάζει αχόρταγα την πολυτέλεια της διακόσμησης και τις κομψές κυρίες, ντυμένες με πανάκριβες τουαλέτες και στολισμένες με βαρύτιμα κοσμήματα. Κι όταν πια ξεκίνησε η παράσταση, με το που άνοιξε η αυλαία κι αντίκρισε όλη εκείνη τη λάμψη πάνω στη σκηνή, συνδυασμένη με τη θεσπέσια μουσική του Βέρντι, όλα τα άλλα μπήκαν μονομιάς σε δεύτερη μοίρα.

Είχε διαβάσει την *Κυρία με τις καμέλιες* του Αλέξανδρου Δουμά και είχε κλάψει πολύ για την άμοιρη κοπέλα με την τόσο τραγική ζωή και τον ακόμα πιο τραγικό θάνατο. Μα η συγκίνηση εκείνη ούτε καν πλησίαζε σ' αυτό που ένιωθε τώρα βλέποντας απέναντί της την πανέμορφη Βιολέτα κι ακούγοντάς τη να τραγουδά με θεϊκή φωνή τον πόνο και τον έρωτά της. Είχε συνεπαρθεί τόσο πολύ, που ώρες-ώρες νόμιζε πως ταυτιζόταν μαζί της, και τότε τα δάκρυα δεν έτρεχαν απλώς ποτάμι από τα μάτια της, γίνονταν ένας μικρός καταρράκτης. Το μεταξωτό μαντιλάκι μούσκευε συνέχεια μέσα στη χούφτα της, μέχρι που κατέληξε να μοιάζει βουτηγμένο σε αλμυρό νερό. Είχε ξεχάσει τα πάντα ολόγυρά της, ακόμα και την παρουσία των

γονιών της, που τη λοξοκοίταζαν χαμογελώντας, ποιος ξέρει με τι συναισθήματα και αναμνήσεις από τα νεανικά τους χρόνια. Συνήλθε μόνο σαν έκλεισε η αυλαία για το διάλειμμα, στο τέλος της πρώτης πράξης. Σηκώθηκε σκουπίζοντας ξανά τα μάτια της.

«Θα βγω λιγάκι έξω να ξεμουδιάσω».

«Εντάξει, αγάπη μου. Θέλεις να έρθω μαζί σου;» τη ρώτησε ο Κωνσταντίνος.

«Όχι, πατέρα, δεν χρειάζεται».

Βγήκε από το θεωρείο απότομα, σαν να βιαζόταν να μείνει μόνη. Στο φουαγέ, αφοσιώθηκε να παρατηρεί μια-μια τις φωτογραφίες από προηγούμενες παραστάσεις, κρεμασμένες ολόγυρα, πάνω στην ακριβή ταπετσαρία των τοίχων. Τη συνεπήραν σχεδόν το ίδιο με τη ζωντανή παράσταση της *Τραβιάτα*. Αποξεχάστηκε να κοιτάζει τον καμπούρη Ριγκολέτο, τον μαύρο, αγριωπό Οθέλλο και τον αστείο Φίγκαρο, που την εντυπωσίασαν ιδιαίτερα, παρόλο που γνώριζε μόνο την ιστορία του Οθέλλου. Φαντάστηκε τη δύστυχη Δεισδαιμόνα στραγγαλισμένη τόσο άδικα πάνω στο κρεβάτι της, και την πήραν πάλι τα δάκρυα. Έφερε μηχανικά το χέρι στα μάτια της για να τα σκουπίσει, αλλά μόλις εκείνη τη στιγμή διαπίστωσε ότι δεν κρατούσε πια το μαντιλάκι της. Έψαξε μέσα στη βραδινή, κεντημένη τσαντούλα που έπαιρνε πάντα μαζί της στο θέατρο και στις συναυλίες. Τίποτα.

«Μήπως αυτό γυρεύετε, φροϋλάν³; Το είδα που σας έπεσε».

Η απαλή ανδρική φωνή και το μαντιλάκι που εμφανίστηκε αναπάντεχα μπροστά της την ξάφνιασαν. Γύρισε το κεφάλι της, έτοιμη να ευχαριστήσει τον ευγενικό άγνωστο, μα το χαμόγελο και η γοητεία του της έκοψαν απότομα τη

³ Δεσποινίς.

μιλιά. Απέναντί της στεκόταν ο πιο αρρενωπός άντρας που είχε δει ποτέ, ψηλός, με καλογραμμένα χαρακτηριστικά και μεγάλα, μελιά μάτια τόσο εκφραστικά, που η Μαρία κατάλαβε αμέσως πόσο τον είχε εντυπωσιάσει. Μα και η ίδια ένωσε ένα παράξενο σκίρτημα μέσα της μόλις τον αντίκρισε, κι ύστερα κάτι σαν μαγνήτη που τραβούσε το βλέμμα της πάνω του και δεν μπορούσε να το ξεκολλήσει.

«Ντάνκε⁴», κατάφερε τελικά να ψελλίσει καθώς έπαιρνε το μαντιλάκι από το χέρι του.

«Μπίττε⁵! Επιτρέψτε μου να συστηθώ. Κόμης Γιόχαν φον Βάισενμπεργκ».

Έπρεπε να το είχε καταλάβει με την πρώτη ματιά. Όλα πάνω του κραύγαζαν την αριστοκρατική καταγωγή του.

«Ζερ ερφρόιτ⁶! Μαρία Συριανού».

«Γκρίχιν⁷;»

«Γιαβόλ⁸!»

«Μιλάτε πολύ καλά τα γερμανικά».

«Πολύ καλά, δεν νομίζω. Ας πούμε ότι απλώς τα κουτσοκαταφέρνω».

Γέλασε σαν για να δώσει διέξοδο στην αμηχανία της. Εκείνος απόμεινε να την κοιτάζει καταμαγεμένος.

«Τι όμορφο γέλιο που έχετε! Κελαρυστό σαν το νεράκι της πηγής!»

Φαινόταν να την ερωτεύεται καλπάζοντας και να μη νοιάζεται καθόλου να το κρύψει. Βλέποντάς τη να κοκκινίζει, πήρε αυθόρμητα το χέρι της και το φίλησε. Η Μαρία πήγε πάλι κάτι να ψελλίσει, μα τελικά δεν βγήκε κανένας ήχος από το στόμα

⁴ Ευχαριστώ.

⁵ Παρακαλώ.

⁶ Χαίρω πολύ.

⁷ Ελληνίδα.

⁸ Μάλιστα.

της. Ο κόμης συνέχιζε να της κρατά το χέρι, που τώρα έτρεμε σαν φοβισμένο πουλάκι μέσα στο δικό του.

«Είστε μόνη εδώ;»

«Όχι, με τους γονείς μου. Έμειναν στο θεωρείο».

«Θα θέλατε να μου τους γνωρίσετε;»

«Ναι... ναι, βέβαια! Ελάτε!»

Ήταν τόσο συναρπαστικά πρωτόγνωρο αυτό που ζούσε. Κάτι μεταξύ ονείρου και πραγματικότητας, φυσικού και αφύσικου. Ο Κωνσταντίνος και η Σοφία χαιρέτησαν ευγενικά τον κόμη, που τους εξήγησε χαμογελώντας πώς είχε γνωριστεί με την κόρη τους.

Όσο για τη Μαρία, βρισκόταν σε τέτοια υπερένταση, που μπέρδευε συνέχεια τα λόγια της αφήνοντας νευρικά γελάκια. Οι γονείς της δεν χρειάστηκαν περισσότερα για να καταλάβουν πόσο την είχε γοητεύσει εκείνος ο αριστοκράτης.

«Θέλετε να καθίσετε μαζί μας;» του πρότεινε ο Κωνσταντίνος.

«Ευχαρίστως!»

«Μπορείτε να φέρετε και την παρέα σας. Έχουμε όλο το θεωρείο στη διάθεσή μας».

«Πολύ ευγενικό εκ μέρους σας, όμως απόψε ήρθα μόνος».

Κάθισαν πίσω από τις κυρίες, καθώς ξανάνοιγε η αυλαία για τη δεύτερη πράξη.

Με κόπο κατάφερε η Μαρία να συγκεντρώσει την προσοχή της στην παράσταση μέχρι το τέλος. Ένωθε αδιάκοπα τα μάτια του κόμη καρφωμένα πάνω της, παρόλο που του είχε γυρισμένη την πλάτη. Η παρουσία του της προκαλούσε τόσο γλυκιά αναστάτωση, που κάθε διάθεση να ξανακλάψει για την τραγική ηρωίδα εξαφανίστηκε. Ακόμα κι ο θάνατός της από φυματίωση δεν κατάφερε να της βουρκώσει και πάλι τα μάτια. Βρισκόταν αλλού, σ' έναν κόσμο εξωπραγματικό, όπου μόνο η χαρά και ο

έρωτας είχαν θέση. Ο έρωτας... Άραγε αυτό της συνέβαινε τελικά; Είχε ερωτευτεί κεραυνοβόλα τον κόμη φον Βάισενμπεργκ και το συνειδητοποιούσε μόλις τώρα; Δεν ήταν δυνατόν! Πριν από λίγο ούτε καν τον γνώριζε...

Τη συνέφεραν τα ξέφρενα χειροκροτήματα και τα μπράβο του ενθουσιασμένου κοινού. Ένωσε και τα δικά της μαζί τους. Οι πρωταγωνιστές βγήκαν έξω από την κλειστή αυλαία πάνω από δέκα φορές για να υποκλιθούν.

«Πώς σας φάνηκε η παράσταση;» ρώτησε ο κόμης σκύβοντας στο αυτί της.

«Υπέροχη!»

Ένιωθε να λιώνει από την καυτή του ανάσα και την αισθησιακή του φωνή. Δεν γύρισε να τον κοιτάξει. Φοβόταν μήπως προδοθεί. Ακόμα κι όταν όλοι σηκώθηκαν για να φύγουν, συνέχισε να αποφεύγει το βλέμμα του.

«Κύριε Συριανέ, κυρία μου... χάρηκα ειλικρινά για τη γνωριμία!» είπε εκείνος με το γοητευτικό του χαμόγελο καθώς έσκυβε για να φιλήσει το χέρι της Σοφίας. «Και ευχαριστώ πολύ για τη φιλοξενία στο θεωρείο σας!» απόσπασε σφίγγοντας το χέρι του Κωνσταντίνου.

«Θα μας δώσετε τη χαρά να τη συνεχίσουμε και στο δείπνο; Θα μας κάνετε πραγματικά μεγάλη τιμή».

«Η τιμή θα είναι όλη δική μου! Αποδέχομαι την πρόσκληση και σας ευχαριστώ ξανά. Μόνο να πάρω την κάπα μου από το άλλο θεωρείο».

«Θα σας περιμένουμε εδώ. Να αραιώσει κι ο κόσμος λιγάκι».

«Εντάξει. Δεν θα αργήσω». Βγήκε αγέρωχος, με το αρχοντικό του παράστημα να τραβά τα βλέμματα γνωστών και αγνώστων σαν μαγνήτης.

«Και να μη μας έλεγε τον τίτλο του, θα το καταλαβαίναμε πως είναι αριστοκράτης!» είπε ο Κωνσταντίνος.

«Ναι», συμφώνησε η γυναίκα του. «Φαίνεται με την πρώτη ματιά!»

Η Μαρία δεν μίλησε, μπορεί και να μην τους είχε ακούσει. Ένωθε ακόμα την ανάσα του να της χαϊδεύει το αυτί.

«Κοιτάξτε!» φώναξε αναπάντεχα. «Το θεωρείο του δεν μοιάζει με τα άλλα. Έχει αποπάνω κάτι σαν στέμμα».

Γύρισαν προς τα εκεί που τους έδειχνε. Ο κόμης, εκείνη τη στιγμή, κρατώντας την κάπα του, ξανάβγαινε από το αυτοκρατορικό θεωρείο.

«Πρέπει να έχει στενή σχέση με τα ανάκτορα», μουρμούρισε η Σοφία εκστασιασμένη.

«Λες να είναι συγγενής του Φραγκίσκου Ιωσήφ;» αναρωτήθηκε φωναχτά ο Συριανός.

«Αποκλείεται!» δήλωσε αυθόρμητα η Μαρία. «Εκείνος είναι άσχημος!»

Οι γονείς της κρατήθηκαν με κόπο για να μη βάλουν τα γέλια.

«Κι εσύ πώς το ξέρεις;» την προκάλεσε η Σοφία.

«Είδα φωτογραφίες του. Μ' όλα εκείνα τα μούσια και τα μουστάκια...»

«Που όμως μπορεί να κρύβουν ένα όμορφο πρόσωπο».

Το επιχείρημα του Κωνσταντίνου την προβλημάτισε.

«Μπορεί ναι, μπορεί και όχι».

«Έτοιμος!»

Η επανεμφάνιση του κόμη διέκοψε τη συζήτηση. Σηκώθηκαν μεμιάς και οι τρεις.

«Θέλετε να διαλέξετε το εστιατόριο εσείς;» πρότεινε με αβρότητα ο Κωνσταντίνος όταν βρέθηκαν στο δρόμο.

«Να το διαλέξω, όχι. Απλώς να εισηγηθώ κάποιο που είμαι σίγουρος ότι θα σας αρέσει, τόσο το ίδιο όσο και το φαγητό του. Βρίσκεται λίγο έξω από την πόλη».

«Έξοχα! Εκεί θα πάμε! Να καλέσω αμέσως μια άμαξα».

«Δεν χρειάζεται. Έχω τη δική μου που περιμένει».

Σήκωσε το χέρι του ψηλά. Την ίδια στιγμή αντήχησαν στο πλακόστρωτο τα πέταλα των δυο αλόγων που έσερναν την άμαξα. Το οικόσημο στην πόρτα της φάνηκε αστραφτερό πριν ακόμα πλησιάσει, μόλις έπεσαν πάνω του τα φώτα του δρόμου. Η Μαρία απόμεινε να το κοιτάζει συνεπαρμένη, παρόλο που δεν μπορούσε να ξεχωρίσει τι ακριβώς παρίστανε. Το ίδιο εντυπωσιασμένοι φαίνονταν και οι γονείς της, θαυμάζοντας όλο και περισσότερο την απλότητα του κόμη φον Βάισενμπεργκ κάθε φορά που τους αποκαλυπτόταν ένα καινούριο σημάδι της αριστοκρατικής καταγωγής του.

Το εστιατόριο ήταν πραγματικά υπέροχο. Μικρό και ζεστό, μέσα στην απέριττη πολυτέλειά του, τριγυρισμένο από λουλούδια και πράσινο, είχε μια ατμόσφαιρα παραμυθιού, που μάγευε μεμιάς όποιον διάβαινε το κατώφλι του. Κι όσο για το φαγητό, η οικογένεια Συριανού παραδέχτηκε ομόφωνα ότι δεν θα μπορούσε να απολαύσει τίποτα καλύτερο.

«Χαίρομαι που δεν σας απογοήτευσα», είπε ο κόμης καμαρώνοντας σεμνά για την επιλογή του. «Αγαπώ ιδιαίτερα αυτό το μέρος. Με συνδέουν μαζί του πολλές ωραίες αναμνήσεις, από τότε που ερχόμουν εδώ με τους γονείς μου...»

Τώρα το χαμόγελό του μαρτυρούσε νοσταλγία, ενώ το βλέμμα του είχε πάρει ξαφνικά μια θλιμμένη έκφραση. Η Σοφία, με το γυναικείο της ένστικτο, διαισθάνθηκε πρώτη πως εκείνη τη στιγμή τον βασάνιζε κάποια δυσάρεστη ανάμνηση που επισκίαζε τις ωραίες.

«Οι γονείς σας... έχουν πεθάνει;» ρώτησε διστακτικά.

«Ναι, και οι δύο.... πριν από λίγα χρόνια. Έφυγαν σχετικά νέοι».

«Και οι δικοί μας», είπε αυθόρμητα ο Κωνσταντίνος, σαν να προσπαθούσε να του απαλύνει τον πόνο.

«Σας καταλαβαίνουμε...» πρόσθεσε και η Σοφία.

Ο κόμης κούνησε το κεφάλι του χαμογελώντας τους με ευγνωμοσύνη, σαν να ήταν δυο παλιοί καλοί του φίλοι που του συμπαραστέκονταν.

«Όπως και να 'χει, εγώ πιστεύω πώς είναι πάντα τραγικό να χάνει κάποιος τους ανθρώπους που τον έφεραν στον κόσμο, ανεξάρτητα από την ηλικία τους!» δήλωσε κατηγορηματικά η Μαρία.

«Συμφωνώ μαζί σας, φροϋλάιν. Ωστόσο νομίζω πως ο προορισμός μας εκπληρώνεται καλύτερα αν προλάβουμε να αποκτήσουμε και εγγόνια πριν φύγουμε από τη ζωή».

«Ναι, έχετε δίκιο», παραδέχτηκε η κοπέλα κοιτάζοντάς τον απολογητικά. «Δεν έπρεπε να μιλήσω έτσι. Παρασύρθηκα, επειδή εγώ γνώρισα και τους δυο μου παππούδες και τις δυο μου γιαγιάδες».

«Ζι χάμπεν γκλυκ⁹!»

«Εκείνοι όμως γνώρισαν μόνο εμένα. Δεν έχω αδέλφια».

«Ούτε γω. Αν προλάβαινα τουλάχιστον να τους χαρίσω έστω κι ένα εγγόνι...»

«Κι εμείς είμαστε μοναχοπαίδια», έσπευσε πάλι να τον παρηγορήσει η Σοφία.

«Και δεν μας νοιάζει που δεν κάναμε άλλα παιδιά. Ένα και καλό! όπως έλεγε ο πατέρας μου», επανέλαβε το κλασικό του επιχείρημα ο Κωνσταντίνος.

«Ωραίο αυτό!» γέλασε αυθόρμητα ο κόμης. «Θα το θυμάμαι κάθε φορά που θα με πιάνει μελαγχολία. Και, για να αλλάξουμε κλίμα οριστικά, θα ήθελα να σας συγχαρώ... οικογενειακώς, για τα θαυμάσια γερμανικά σας!»

«Σας ευχαριστούμε!»

⁹ Είστε τυχερή.

Ο Συριανός φαινόταν ιδιαίτερα κολακευμένος.

«Να υποθέσω πως έγιναν παράδοση στην Ελλάδα από την εποχή της βασιλείας του Όθωνος;»

«Ισως. Για να πω την αλήθεια, δεν το σκέφτηκα ποτέ. Το μόνο που ξέρω είναι πως οι γονείς μου ήθελαν να τα μάθω από μικρός, και τους ευγνωμονώ γι' αυτό».

«Κι εγώ τους δικούς μου!» πρόσθεσε η Σοφία με φανερή περηφάνια που είχε εντυπωσιάσει τον Βιεννέζο αριστοκράτη.

Κοίταξαν κι οι δυο την κόρη τους χαμογελώντας αινιγματικά.

«Εντάξει, δεν χρειάζεται να μου το θυμίζετε συνέχεια!» εκνευρίστηκε η Μαρία.

«Μα τι συμβαίνει;» απόρησε ο κόμης.

«Εγώ δεν ήθελα να μάθω γερμανικά. Τα θεωρούσα δύσκολη και σκληρή γλώσσα. Προτιμούσα τα ιταλικά. Για την ακρίβεια, τα αγαπούσα με πάθος! Και οι γονείς μου άρπαξαν την ευκαιρία για να με εκβιάσουν. Ορίστε, τα είπα όλα από μόνη μου!» συμπλήρωσε κοιτάζοντάς τους με κωμική αγανάκτηση.

Ο κόμης κατάφερε με κόπο να κρατήσει το σοβαρό του ύφος.

«Να σας εκβιάσουν; Δηλαδή πώς;»

«Μου δήλωσαν ότι θα μάθαινα ιταλικά μόνο αν δεχόμουν να μάθω και γερμανικά. Κι έτσι αναγκάστηκα να τα μάθω».

«Και το μετανιώσατε; Θέλω να πω, θεωρείτε ακόμα τη γλώσσα μας δύσκολη και σκληρή;»

«Όχι, όχι! Τώρα μου αρέσουν πολύ!» βιάστηκε να τον βεβαιώσει η Μαρία, συνειδητοποιώντας μόλις εκείνη τη στιγμή πως είχε φερθεί με αγένεια.

«Μμμ... δεν το πιστεύω. Πρέπει να μου το αποδείξετε».